

EURÓPSKA
KOMISIA

V Bruseli 7. 7. 2014
COM(2014) 452 final

ANNEX 1

PRÍLOHA

**Európska dohoda o niektorých aspektoch organizácie pracovného času vo
vnútrozemskej vodnej doprave**

k

návrhu smernice Rady,

**ktorou sa vykonáva Európska dohoda o niektorých aspektoch organizácie pracovného
času vo vnútrozemskej vodnej doprave, ktorú 15. februára 2012 uzatvorili Európsky
zväz riečnej plavby (EBU), Európska organizácia lodných kapitánov (ESO) a Európska
federácia pracovníkov v doprave (ETF)**

{SWD(2014) 226 final}

{SWD(2014) 227 final}

PRÍLOHA

keďže:

1. V smernici 2003/88/ES o niektorých aspektoch organizácie pracovného času sa stanovujú všeobecné minimálne normy, ktoré sa, s výnimkou oblastí uvedených v článku 20 ods. 1 (denného odpočinku, prestávok v práci, týždenného odpočinku, trvania nočnej práce), vzťahujú aj na organizáciu pracovného času vo vnútrozemskej vodnej doprave. Keďže však tieto predpisy nedostatočne zohľadňujú špecifické pracovné a životné podmienky v sektore vnútrozemskej vodnej dopravy, sú potrebné osobitnejšie pravidlá podľa článku 14 smernice 2003/88/ES.
2. Týmito osobitnejšími pravidlami by sa mala zabezpečiť vysoká úroveň bezpečnosti a ochrany zdravia pre pracovníkov v sektore vnútrozemskej vodnej dopravy.
3. Vnútrozemska vodná doprava je medzinárodným druhom dopravy. Sú pre ňu charakteristické predovšetkým cezhraničné činnosti na európskej vnútrozemskej vodnej dopravnej sieti. Sektor európskej vnútrozemskej vodnej dopravy by mal preto pracovať na vytvorení homogénnych rámcových podmienok na trhu práce v tomto sektore a zabrániť nekalej hospodárskej súťaži založenej na rozdieloch medzi zákonnými štruktúrami pracovného času.
4. Vzhľadom na význam odvetvia dopravy pre konkurencieschopnosť hospodárstva si Európska únia stanovila za cieľ motivovať tie druhy dopravy, ktoré spotrebúvajú menej energie, sú ohľadupľnejšie k životnému prostrediu alebo bezpečnejšie¹. Vnútrozemska vodná doprava je ekologický druh dopravy s voľnými kapacitami, ktorý môže trvalo prispievať k odsunu nákladnej dopravy z európskych ciest a železníc.
5. Organizácia práce vo vnútri tohto sektora je rozdielna. Počet pracovníkov a ich pracovný čas na palube sa líšia v závislosti od spôsobu organizácie práce, konkrétneho podniku, geografickej oblasti pôsobnosti, dĺžky plavby a veľkosti plavidla. Niektoré lode sa plavia nepretržite, t. j. 24 hodín denne, s posádkou pracujúcou na zmeny. Naproti tomu najmä stredné podniky zvyčajne prevádzkujú svoje lode 14 hodín denne, päť alebo šesť dní v týždni. V sektore vnútrozemskej vodnej dopravy sa pracovný čas pracovníka na palube nezhoduje s časom prevádzky plavidla.
6. Jednou z osobitných vlastností sektora vnútrozemskej vodnej dopravy je, že pracovníci mávajú na palube lode nielen miesto výkonu práce, ale aj svoje ubytovanie alebo obytné priestory. Preto je bežné, že pracovníci trávajú čas odpočinku na palube. Mnohí pracovníci (najmä tí, ktorí sú ďaleko od domova) v sektore vnútrozemskej vodnej dopravy pracujú niekoľko po sebe nasledujúcich dní na palube, aby ušetrili čas na cestu a potom mohli stráviť niekoľko dní doma alebo na inom mieste podľa vlastného výberu. Napríklad podľa rozvrhu 1:1 má pracovník rovnaký počet pracovných dní a dní pracovného pokoja. Z tohto dôvodu môže byť

¹ Pozri oznámenie Komisie o podpore vnútrozemskej vodnej dopravy „NAIADES“, COM(2006) 6 v konečnom znení, 17.1.2006.

počet po sebe nasledujúcich pracovných dní na palube a počet dní odpočinku vyšší ako v prípade suchozemských zamestnaní.

7. Priemerný pracovný čas v sektore vnútrozemskej vodnej dopravy v zásade zahŕňa značný podiel času pracovnej pohotovosti (napríklad z dôvodu neplánovaných časov čakania pri plavebných komorách alebo pri nakladaní a vykladaní plavidla), ktorý môže pripadnúť aj na noc. Predpísaný maximálny denný a týždenný pracovný čas môže byť preto dlhší ako čas stanovený v smernici 2003/88/ES.
8. Zároveň je potrebné uznať, že pracovné zaťaženie vo vnútrozemskej vodnej doprave ovplyvňuje viacero faktorov, ako napríklad hluk, vibrácie a organizácia pracovného času. Bez toho, aby boli dotknuté ustanovenia smernice Rady 89/391/EHS z 12. júna 1989 o zavádzaní opatrení na podporu zlepšenia bezpečnosti a ochrany zdravia pracovníkov pri práci², je súčasťou dohody ustanovenie o ročných zdravotných kontrolách na ochranu zdravia pracovníkov, v ktorom sa zohľadňujú špecifické pracovné podmienky v tomto sektore.
9. Je potrebné zohľadniť dodatočné požiadavky adresované členom posádky počas nočnej práce tým, že sa obmedzí maximálny prípustný počet nočných hodín a zabezpečí sa primeraná organizácia práce.
10. V sektore vnútrozemskej vodnej dopravy sú zamestnaní nielen pracovníci, ale aj samostatne zárobkovo činné osoby³. O statuse samostatne zárobkovo činnnej osoby sa rozhoduje v súlade s uplatniteľným vnútroštátnym právom.
11. Pracovné a životné podmienky na osobných lodiach sa líšia od podmienok v ostatných druhoch vnútrozemskej vodnej dopravy, čo odôvodňuje osobitné ustanovenia. Odlišné sociálne prostredie, pracovné činnosti a sezónny charakter tohto sektora európskej vnútrozemskej vodnej dopravy sa premietajú do rozdielov v spôsobe organizácie práce.

Podľa Zmluvy o fungovaní Európskej únie, a najmä jej článkov 154 a 155 ods. 2, signatári tejto dohody spoločne žiadajú, aby sa táto dohoda uzavretá na úrovni EÚ vykonala rozhodnutím Rady na návrh Komisie. Zmluvné strany sa dohodli:

² Ú. v. ES L 183, 29.6.1989, s. 1.

³ Pozri oznámenie Komisie KOM(2010) 373 v konečnom znení, 13.7.2010. Potvrdenie významu voľného pohybu pracovníkov: práva a významné trendy, časť 1.1.

Článok 1

Rozsah pôsobnosti

1. Táto dohoda sa vzťahuje na mobilných pracovníkov zamestnaných ako personál zodpovedný za plavbu (členov posádky) alebo v inej funkcii (palubný personál) na palube plavidla prevádzkovaného na území členského štátu v komerčnej vnútrozemskej vodnej doprave.
2. Prevádzkovatelia vnútrozemskej vodnej dopravy sa nepovažujú za pracovníkov v zmysle tejto dohody, a to ani vtedy, ak majú vo vlastnom podniku postavenie pracovníkov.
3. Touto dohodou nie sú dotknuté vnútroštátne alebo medzinárodné ustanovenia týkajúce sa bezpečnosti plavby, ktoré sa uplatňujú na mobilných pracovníkov a osoby uvedené v článku 1 ods. 2.
4. Ak existujú rozdiely medzi touto dohodou a akýmkoľvek vnútroštátnymi alebo medzinárodnými ustanoveniami o bezpečnosti plavby, pokiaľ ide o čas odpočinku pre mobilných pracovníkov, prednosť majú ustanovenia, ktoré poskytujú vyššiu úroveň ochrany zdravia a bezpečnosti pracovníkov.
5. Na mobilných pracovníkov, ktorí sú zamestnaní na palube plavidla prevádzkovaného na území členského štátu mimo sektora komerčnej vnútrozemskej vodnej dopravy a ktorých pracovné podmienky sú predmetom kolektívnych zmlúv uzavretých medzi organizáciami zamestnávateľov a organizáciami zastupujúcimi pracovníkov, sa táto dohoda môže vzťahovať v rozsahu jej ustanovení, ktoré sú výhodnejšie pre pracovníkov, až vtedy, ak sa vykonali konzultácie s danými organizáciami zamestnávateľov a zamestnancov a tieto s takýmto postupom súhlasili.

Článok 2

Vymedzenie pojmov

Na účely tejto dohody sa uplatňujú tieto vymedzenia pojmov:

- a) „plavidlo“ je loď alebo plávajúci stroj;
- b) „osobná loď“ je výletná alebo kajutová loď skonštruovaná a vybavená na prepravu viac ako 12 cestujúcich;
- c) „pracovný čas“ je čas, v priebehu ktorého má pracovník podľa rozvrhu pracovať alebo musí byť pripravený na prácu (čas pracovnej pohotovosti) na plavidle a pre jeho potreby podľa pokynov zamestnávateľa alebo jeho zástupcu;
- d) „čas odpočinku“ je čas mimo rámca pracovného času; tento pojem zahŕňa odpočinok na plávajúcom plavidle, na stojacom plavidle a na pevnine. Nezahŕňa krátke

prestávky v práci (v trvaní do 15 minút);

- e) „deň pracovného pokoja“ je neprerušovaný odpočinok v trvaní 24 hodín, ktoré pracovník strávi na mieste podľa vlastného výberu;
- f) „prevádzkovateľ vnútrozemskej vodnej dopravy“ je každá osoba prevádzkujúca lode na komerčné účely v sektore vnútrozemskej vodnej dopravy na svoj vlastný účet;
- g) „rozvrh práce“ obsahuje plánované pracovné dni a dni pracovného pokoja, ktoré zamestnávateľ vopred oznámil pracovníkovi;
- h) „nočný čas“ je čas medzi 23.00 hod. a 6.00 hod.;
- i) „pracovník v noci“ je:
 - aa) na jednej strane každý pracovník, ktorý v priebehu nočného času pracuje najmenej tri hodiny svojho normálneho pracovného času;
 - bb) na druhej strane každý pracovník, ktorý pravdepodobne odpracuje v nočnom čase určitý podiel svojho ročného pracovného času, pri ktorom si príslušný členský štát môže vybrať, či jeho vymedzenie bude vyplývať:
 - aaa) z vnútroštátnych právnych predpisov po konzultácii s obidvomi stranami odvetvia alebo
 - bbb) z kolektívnych zmlúv alebo dohôd uzavretých medzi obidvomi stranami odvetvia na vnútroštátnej alebo regionálnej úrovni;
- j) „pracovník na zmeny“ je každý pracovník, ktorého rozvrh práce je súčasťou práce na zmeny;
- k) „palubný personál“ je definovaný v súlade s vymedzením č. 103 v článku 1.01 prílohy II k smernici 2006/87/ES⁴;
- l) „mobilný pracovník“ je každý pracovník, ktorý je zamestnaný v podniku ako člen cestujúceho personálu poskytujúceho prepravné služby pre cestujúcich alebo tovar po vnútrozemských vodných cestách; a odkazy na „pracovníkov“ v tejto dohode je potrebné chápať v tomto zmysle;
- m) „sezóna“ je obdobie najviac deviatich po sebe nasledujúcich mesiacov z dvanástich mesiacov, v ktorých sú činnosti viazané na určité obdobia roka v dôsledku vonkajších okolností, napríklad poveternostných podmienok alebo dopytu turistov.

Článok 3

⁴ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2006/87/ES z 12. decembra 2006, ktorou sa stanovujú technické požiadavky na plavidlá vnútrozemskej plavby a ktorou sa zrušuje smernica Rady 82/714/EHS (Ú. v. EÚ L 389, 30.12.2006, s. 1 – 260).

Pracovný čas a referenčné obdobie

1. Bez toho, aby bol dotknutý článok 4, bežný pracovný čas sa zakladá na 8-hodinovom dni.
2. Pracovný čas sa môže predĺžiť v súlade s ustanoveniami článku 4 za predpokladu, že priemer 48 hodín týždenne sa neprekročí v priebehu 12 mesiacov (referenčné obdobie).
3. Maximálna dĺžka pracovného času v priebehu referenčného obdobia je 2 304 hodín (základ výpočtu: 52 týždňov mínus najmenej štyri týždne dovolenky x 48 hodín). Obdobia platenej dovolenky za kalendárny rok a obdobia práceneschopnosti sa do výpočtu priemeru nezapočítavajú alebo musia byť neutrálne. Nároky na čas odpočinku vyplývajúce zo štátnych sviatkov sa takisto odčítajú.
4. Ak pracovnoprávny vzťah trvá kratšie ako referenčné obdobie, maximálny povolený pracovný čas sa vypočíta na pomernom základe.

Článok 4

Denný a týždenný pracovný čas

1. Pracovný čas neprekročí:
 - a) 14 hodín v každom 24-hodinovom období; a
 - b) 84 hodín v každom sedemdnňovom období.
2. Ak je v rozvrhu práce viac pracovných dní ako dní pracovného pokoja, priemerný týždenný pracovný čas 72 hodín sa nesmie prekročiť počas obdobia štyroch mesiacov.

Článok 5

Pracovné dni a dni pracovného pokoja

1. Práca sa môže vykonávať najviac 31 po sebe nasledujúcich dní.
2. Ak je v rozvrhu práce viac pracovných dní ako dní pracovného pokoja, musí na rad po sebe nasledujúcich pracovných dní bezprostredne nadväzovať rovnaký počet po sebe nasledujúcich dní pracovného pokoja. Výnimky z počtu po sebe nasledujúcich dní pracovného pokoja, ktoré sa majú bezprostredne poskytnúť, sa povoľujú pod podmienkou, že:

- a) sa neprekročí počet 31 po sebe nasledujúcich pracovných dní; a
 - b) minimálny počet po sebe nasledujúcich dní pracovného pokoja uvedený v ods. 3 písm. a), ods. 3 písm. b) alebo ods. 3 písm. c) sa poskytne bezprostredne po rade po sebe odpracovaných pracovných dní; a
 - c) dlhšie alebo vymenené obdobie pracovných dní sa vyrovná v rámci referenčného obdobia.
3. Ak je v rozvrhu práce viac pracovných dní ako dní pracovného pokoja, minimálny počet po sebe nasledujúcich dní pracovného pokoja, ktoré bezprostredne nadväzujú na rad po sebe nasledujúcich pracovných dní, musí byť:
- a) od prvého po 10. po sebe nasledujúci pracovný deň: 0,2 dňa pracovného pokoja za každý z radu po sebe nasledujúcich pracovných dní (napr. 10 po sebe nasledujúcich pracovných dní = 2 dni pracovného pokoja);
 - b) od 11. po 20. po sebe nasledujúci pracovný deň: 0,3 dňa pracovného pokoja za každý z radu po sebe nasledujúcich pracovných dní (napr. 20 po sebe nasledujúcich pracovných dní = 5 dni pracovného pokoja);
 - c) od 21. po 31. po sebe nasledujúci pracovný deň: 0,4 dňa pracovného pokoja za každý z radu po sebe nasledujúcich pracovných dní (napr. 31 po sebe nasledujúcich pracovných dní = 9,4 dni pracovného pokoja).

Čiastočné dni pracovného pokoja sa v tomto výpočte pripočítajú k minimálnemu počtu po sebe nasledujúcich dní pracovného pokoja a poskytnú sa len ako celé dni.

Článok 6

Sezónna práca na osobných lodiach

Bez ohľadu na ustanovenia článkov 4 a 5 tejto dohody sa tieto ustanovenia môžu uplatňovať na všetkých pracovníkov zamestnaných na palube osobnej lode počas sezóny:

1. Pracovný čas neprekročí:
 - a) 12 hodín v každom 24-hodinovom období; a
 - b) 72 hodín v každom sedemdňovom období.
2. Pracovníkom sa prizná 0,2 dňa odpočinku za každý pracovný deň. V každom 31-dňovom období sa musia reálne poskytnúť aspoň dva dni pracovného pokoja.

Zostávajúce dni pracovného pokoja sa poskytnú na základe dohody.

3. Po zohľadnení predchádzajúceho odseku a článku 3 ods. 4 sa poskytnú dni pracovného pokoja a dodrží priemerný pracovný čas 48 hodín v súlade s článkom 3 na základe kolektívnych zmlúv alebo dohôd medzi obidvomi stranami odvetvia alebo, ak takéto dohody nie sú, na základe vnútroštátnych právnych predpisov.

Článok 7

Čas odpočinku

Pracovníci musia mať pravidelný čas odpočinku, ktorý je dostatočne dlhý a nepretržitý a trvanie ktorého je vyjadrené v jednotkách času, aby sa zabezpečilo, že v dôsledku vyčerpania alebo iného nepravidelného rozvrhnutia práce nespôsobia úraz ani sebe ani spolupracovníkom alebo iným osobám a že si ani krátkodobo ani dlhodobo nepoškodia zdravie.

Čas odpočinku nesmie byť kratší než:

- a) 10 hodín v každom 24-hodinovom období, z ktorých je najmenej šesť hodín neprerušených; a
- b) 84 hodín v každom sedemdňovom období.

Článok 8

Prestávky v práci

Každý pracovník, ktorého pracovný deň je dlhší ako šesť hodín, má nárok na prestávku na odpočinok, ktorej podrobnosti vrátane dĺžky a podmienok na jej priznanie sa stanovujú kolektívnymi zmluvami alebo dohodami medzi obidvomi stranami odvetvia alebo, ak takéto dohody nie sú, vnútroštátnymi právnymi predpismi.

Článok 9

Maximálny nočný pracovný čas

Vychádzajúc z nočného času v dĺžke sedem hodín maximálny nočný pracovný čas neprekročí 42 hodín v sedemdňovom období.

Článok 10

Dovolenka za kalendárny rok

1. Každý pracovník má nárok na platenú dovolenku za kalendárny rok v trvaní aspoň štyroch týždňov, alebo na jej pomernú časť v prípade, ak zamestnanie trvalo kratšie

ako jeden rok, a to v súlade s podmienkami pre vznik nároku alebo na poskytnutie takejto dovolenky stanovenými vnútroštátnymi právnymi predpismi a/alebo vnútroštátnou praxou.

2. Minimálny čas platenej dovolenky za kalendárny rok nemožno nahradiť peňažnou náhradou s výnimkou prípadov skončenia pracovného pomeru.

Článok 11

Ochrana maloletých osôb

1. Na pracovníkov vo veku do 18 rokov sa aj naďalej vzťahujú ustanovenia smernice 94/33/ES o ochrane mladých ľudí pri práci⁵.
2. Výnimočne môžu členské štáty prostredníctvom ustanovení zákonov alebo iných právnych predpisov povoliť prácu mladých ľudí, ktorí dovŕšili vek 16 rokov a na ktorých sa podľa vnútroštátneho práva už nevzťahuje povinná školská dochádzka, počas obdobia, v ktorom sa nočná práca zakazuje podľa smernice 94/33/ES, ak je to potrebné na dosiahnutie cieľa uznaného kurzu odbornej prípravy a za predpokladu, že sa im poskytne dostatočný náhradný odpočinok a nie sú ohrozené ciele článku 1 smernice 94/33/ES.

Článok 12

Overovania

1. Pre každého pracovníka sa musia uchovávať záznamy o jeho dennom pracovnom čase a čase odpočinku, aby sa dal overiť súlad s ustanoveniami článkov 3, 4, 5, 6, 7, 9, 10, 11 a 13.
2. Tieto záznamy sa uchovávajú na palube aspoň do konca referenčného obdobia.
3. Záznamy sa vo vhodných intervaloch (najneskôr do konca nasledujúceho mesiaca) preveria a spoločne ich písomne potvrdia zamestnávateľ alebo jeho zástupca a pracovník.
4. Záznamy musia obsahovať tieto minimálne informácie:
 - a) názov lode;
 - b) celé meno pracovníka;
 - c) celé meno príslušného kapitána;
 - d) dátum;

⁵ Ú. v. ES L 216, 20.8.1994, s. 12.

- e) pracovný deň alebo deň odpočinku;
 - f) začiatok a koniec denného pracovného výkonu alebo času odpočinku.
5. Pracovníkom sa poskytne kópia potvrdených záznamov, ktoré sa ich týkajú. Musia si ich uchovávať jeden rok.

Článok 13

Mimoriadne situácie

1. Kapitán lode alebo jeho zástupca má právo požadovať od pracovníkov, aby odpracovali akýkoľvek počet hodín nevyhnutný na zaistenie bezprostrednej bezpečnosti plavidla, osôb na palube alebo tovaru alebo na účely pomoci ostatným plavidlám alebo osobám v tiesni.
2. V súlade s odsekom 1 môže kapitán alebo jeho zástupca vyžadovať od pracovníka, aby odpracoval akýkoľvek nevyhnutný počet hodín až do obnovenia normálneho stavu.
3. Hneď ako je to možné po obnovení normálneho stavu, kapitán lode alebo jeho zástupca zabezpečí, aby sa všetkým pracovníkom, ktorí pracovali počas plánovaného času odpočinku, poskytol primeraný náhradný čas odpočinku.

Článok 14

Posúdenie zdravotného stavu

1. Všetci pracovníci majú nárok na bezplatné ročné posúdenie zdravotného stavu. V priebehu tohto posúdenia je potrebné zamerať osobitnú pozornosť na zistenie symptómov alebo chorôb, ktoré by mohli súvisieť s prácou na palube s minimálnymi časmi denného odpočinku a/alebo minimálnym počtom dní pracovného pokoja podľa článkov 5 a 6.
2. Pracovníci v noci, ktorí trpia zdravotnými problémami, v prípade ktorých je uznaná spojitosť s ich prácou v noci, sú vždy, kedykoľvek je to možné, preradení na prácu cez deň, ktorá je pre nich vhodná.
3. Bezplatné posúdenie zdravotného stavu podlieha lekárskejmu tajomstvu.
4. Bezplatné posúdenie zdravotného stavu sa môže vykonávať v rámci vnútroštátneho zdravotného systému.

Článok 15

Bezpečnosť a ochrana zdravia

1. Pracovníkom v noci a pracovníkom na zmeny sa poskytne ochrana bezpečnosti a zdravia pri práci primeraná povahe ich práce.
2. Ochranné a preventívne služby alebo zariadenia primerané s ohľadom na bezpečnosť a ochranu zdravia pracovníkov v noci a pracovníkov na zmeny musia byť rovnocenné tým, ktoré sa vzťahujú na iných pracovníkov, a musia byť k dispozícii v každom čase.

Článok 16

Rozvrh práce

Zamestnávateľ, ktorý hodlá organizovať prácu podľa určitého rozvrhu, vezme do úvahy všeobecnú zásadu, že práca sa má prispôbiť pracovníkovi s cieľom obmedziť najmä monotónnu prácu a prácu s vopred určeným pracovným tempom v závislosti od typu pracovnej činnosti a od požiadaviek bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, najmä pokiaľ ide o prestávky v práci v priebehu pracovného času.

Článok 17

Záverečné ustanovenia

1. Priaznivejšie ustanovenia

Touto dohodou nie je dotknuté právo členských štátov

- a) uplatňovať alebo zaviesť legislatívne alebo regulačné ustanovenia; alebo
- b) uľahčiť alebo umožniť uplatňovanie kolektívnych zmlúv alebo dohôd medzi obidvomi stranami odvetvia;

ktoré sú priaznivejšie pre ochranu bezpečnosti a zdravia pracovníkov, než ustanovenia stanovené v tejto dohode.

2. Doložka zákazu zníženia úrovne ochrany

Vykonávanie tejto dohody nie je za žiadnych okolností dostatočným dôvodom na zníženie všeobecnej úrovne ochrany pracovníkov, na ktorých sa vzťahuje táto dohoda.

3. Monitorovanie dohody

Obe strany priemyslu budú monitorovať vykonávanie a uplatňovanie tejto dohody v rámci výboru pre medziodvetvový dialóg pre sektor vnútrozemskej vodnej dopravy,

najmä pokiaľ ide o otázky ochrany zdravia pri práci.

4. Preskúmanie

Zmluvné strany preskúmajú vyššie uvedené ustanovenia dva roky po skončení lehoty na ich vykonanie, ktoré stanoví Rada v rozhodnutí, ktorým táto dohoda nadobudne platnosť.

V Bruseli 15. februára 2012

Európsky zväz riečnej plavby (EBU)
Európska organizácia lodných kapitánov (ESO)

Európska federácia pracovníkov v doprave (ETF)